

RISSA IXA - MALARSTWO. WYSTAWA OBRAZÓW

Łódzki Dom Kultury, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze - Oddział w Łodzi oraz Fundacja imienia Adama i Beaty Branickich z Wilanowa zapraszają na wernisaż wystawy ***Błękitni Ludzie z Sahary i Sahelu. Rissa Ixa - malarstwo. Obrazy tuareskiego malarza z Nigru z prywatnej kolekcji Adama Rybińskiego*** oraz na spotkanie z Adamem Rybińskim, etnologiem, znawcą kultury Tuaregów.

5 kwietnia 2013 r.

wernisaż godz. 17.00, Galeria Stara

spotkanie z Adamem Rybińskim godz. 17.30, sala 313

Łódzki Dom Kultury, ul. Traugutta 18

Na wystawie w ŁDK zostanie zaprezentowanych ponad 30 obrazów Rissy Ixy - po raz pierwszy w Polsce. Ekspozycja obejmuje również artefakty kultury tuareskiej - siodła, tkaniny; także makietę - rekonstrukcję namiotu tuareskiego. Wszystkie eksponaty pochodzą z prywatnej kolekcji Adama Rybińskiego.

Rissa Ixa, autor dzieł prezentowanych na tej wystawie, jest Tuaregiem. Urodził się w obozowisku pasterskim na pograniczu Mali i Nigru w 1946 roku. Jest pierwszym - i jak na razie jedynym - malarzem tuareskim. O swej drodze artystycznej sam opowiada tak: „W mej rodzinie mężczyźni i kobiety nauczali mnie historii Tuaregów i zapoznawali ze sztuką i pismem *tamaszek*. Najpierw rysowałem na piasku. W 1959 roku wyjechałem do Niamej, gdzie nadal malowałem na wszystkim, czym dysponowałem. Podczas spotkań z innymi artystami mogłem obserwować i uczyć się różnych technik malarskich. Żyję, tworzę i działam, aby kultura tuareska przetrwała, zachowując swą podstawę: szacunek dla tradycji i ludzi”.

Na swych obrazach Rissa Ixa przedstawia przede wszystkim tradycyjne życie Tuaregów. Maluje również wielkich wozów i elementy kultury wspólne wszystkim grupom tuareskim, np. znaki pisma *tifinagh*, namioty, tarcze, charakterystyczne ozdoby. Bazując na tradycyjnym zdobnictwie tuareskim, tworzy również geometryczne, niefiguralne kompozycje. Projektuje też dla Tuaregów nowe stroje. Zupełnymi unikatami w jego twórczości są prezentowane na wystawie dwa obrazy świadczące o jego zaangażowaniu w walkę Tuaregów o niepodległość.

Prace Rissy Ixy były eksponowane na różnych wystawach malarzy naiwnych, między innymi w Stanach Zjednoczonych, Francji, Wybrzeżu Kości Słoniowej czy w Beninie. Dziś, dzięki Europejczykom, którzy stanowią jego główną klientelę, stały się szeroko znane. Niektóre z nich trafiły jako ilustracje do fundamentalnych prac poświęconych Tuaregom, autorstwa Edmunda Bernusa i Gian Carla Castellego Gattinary.

Doktor Adam Rybiński - etnolog z Instytutu Studiów Regionalnych i Globalnych Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego - od ponad trzydziestu lat prowadzi badania nad kulturami ludów pasterskich mieszkających w Afryce Północnej i Zachodniej. W swych pracach zajmował się między innymi gospodarką pasterską, świadomością ekologiczną, organizacją władzy, szkolnictwem i tradycyjnym wychowaniem dzieci koczowników oraz rodzeniem się w tych społeczeństwach świadomości narodowej. Jest autorem książki „Tuaregowie z Sahary” i wielu artykułów drukowanych w renomowanych czasopismach naukowych. Swe badania prowadził wśród Beduinów w Algierii, Tekna w Maroku i Tuaregów w Algierii, Mali i Nigrze. W latach 2003-2009 rokrocznie, wraz z członkami najbliższej rodziny oraz tuareskimi przyjaciółmi i współpracownikami, przemierzał tereny zamieszkałe przez Tuaregów w Nigrze, Mali i Burkina Faso. Głównym celem tych wypraw było zbieranie materiałów do obszernej publikacji, w której ukazane zostaną problemy, z jakimi borykają się współcześnie różne społeczności tuareskie. W trakcie tych corocznych wyjazdów badaniom etnograficznym towarzyszyło gromadzenie dokumentacji fotograficznej i filmowej. Na jej podstawie syn Adama Rybińskiego, Władysław, absolwent historii sztuki na Uniwersytecie Warszawskim, zrealizował filmowe pocztówki z Nigru prezentowane w Internecie na stronach afryka.org oraz filmy dokumentalne: *Szlakiem karawan, Odpalić pompę, czyli rzecz o Tuaregach, Amrar i grioci - o szaleństwach pewnego etnologa*; ten ostatni dokument, na Przeglądzie Filmów Etnologicznych Łódź 2011, otrzymał nagrodę publiczności i organizatorów, a na VII Festiwalu Filmów Afrykańskich Afrykamera w 2012 roku - przyznaną przez Jury Nagrodę Złotej Jaskółki. Adam Rybiński jest również laureatem aFrykasa Roku 2012 w kategorii nauka - nagrody przyznawanej przez Fundację „Afryka Inaczej”.

Wystawa czynna w dniach 6 - 27 kwietnia 2013, Galeria Stara ŁDK